

Chú đề 2: PHONG TRÀO KHÁNG CHIẾN CHỐNG PHÁP TRONG NHỮNG NĂM CUỐI THẾ KỈ XIX

I. PHONG TRÀO KHÁNG CHIẾN CHỐNG PHÁP TRONG NHỮNG NĂM CUỐI THẾ KỈ XIX

1. Cuộc phản công của phái chủ chiến tại kinh thành Huế. Vua Hàm Nghi ra “chiếu cần vương”

a. Cuộc phản công quân Pháp của phái chủ chiến ở Huế tháng 7-1885

***Nguyên nhân**

- Sau 2 Hiệp ước 1883 và 1884 phe chủ chiến muốn giành lại chủ quyền từ tay Pháp.
- Pháp lo sợ, tìm cách bắt cóc những người cầm đầu.

***Diễn biến**

- Sáng ngày 5 -7-1885, Tôn Thất Thuyết hạ lệnh tấn công quân Pháp ở tòa Khâm sứ và đồn Mang Cá.
- Nhờ có ưu thế về vũ khí, quân Pháp phản công và chiếm kinh thành Huế.

b. Phong trào Cần vương

- Tôn Thất Thuyết đưa vua Hàm Nghi ra căn cứ Tân Sở (Quảng Trị)
- Ngày 13-7-1885, Tôn Thất Thuyết nhân danh vua Hàm Nghi ra “chiếu Cần vương”, kêu gọi văn thân, sĩ phu và nhân dân đứng lên giúp vua cứu nước.
- Phong trào chống Pháp dưới ngọn cờ Cần vương diễn ra sôi nổi từ năm 1885 đến cuối thế kỉ XIX.
- Phong trào chia làm 2 giai đoạn :
 - + Giai đoạn 1 (1885-1888), phong trào bùng nổ trên khắp cả nước, nhất là từ Phan Thiết trở ra.
 - + Giai đoạn 2 (1888-1896), phong trào quy tụ thành những cuộc khởi nghĩa lớn, tập trung ở các tỉnh Bắc và Trung Kỳ.

2. Những cuộc khởi nghĩa lớn trong phong trào Cần Vương

- Địa bàn hoạt động huyện Hương Khê và Hương Sơn thuộc tỉnh Hà Tĩnh.
- Lãnh đạo là Phan Đình Phùng và Cao Thắng .
- Từ năm 1885- 1888, nghĩa quân xây dựng lực lượng, luyện tập quân đội, rèn đúc vũ khí.
- Từ năm 1888- 1896, khởi nghĩa bước vào giai đoạn quyết liệt, đẩy lùi nhiều cuộc càn quét của địch. Sau khi Phan Đình Phùng hy sinh cuộc khởi nghĩa dần dần tan rã.
- Mặc dù thất bại nhưng khởi nghĩa Hương Khê là khởi nghĩa tiêu biểu, có quy mô lớn nhất, trình độ tổ chức cao và chiến đấu bền bỉ.

II.KHỞI NGHĨA YÊN THẾ VÀ PHONG TRÀO CHỐNG PHÁP CỦA ĐỒNG BÀO MIỀN NÚI CUỐI TK XIX

1. Khởi nghĩa Yên Thế (1884-1913)

a) Căn cứ

- Yên Thế nằm ở phía tây bắc tỉnh Bắc Giang.
- Địa hình đất đồi, hiểm trở.

b) Nguyên nhân bùng nổ

- Kinh tế nông nghiệp sa sút, đời sống nông dân Bắc Kì vô cùng khó khăn, một bộ phận phải phiêu tán lên Yên Thế, họ sẵn sàng nổi dậy đấu tranh để bảo vệ cuộc sống của mình .

- Khi Pháp thi hành chính sách bình định, cuộc sống bị xâm phạm, nhân dân Yên Thế đã nổi dậy đấu tranh .

c) Diễn biến

Giai đoạn	Diễn biến chính
1884-1892	Nhiều toán nghĩa quân hoạt động riêng rẽ dưới sự chỉ huy của Đề Năm.
1893-1908	Nghĩa quân vừa xây dựng, vừa chiến đấu dưới sự chỉ huy của Đề Thám.
1909-1913	Pháp tập trung lực lượng tấn công lên Yên Thế, lực lượng nghĩa quân hao mòn. Ngày 10-2-1913 Đề Thám bị sát hại, phong trào tan rã.